

ΖΛΑΤΑΝ ΙΜΠΡΑΪΜΟΒΙΤΣ

ΑΔΡΕΝΑΛΙΝΗ

ΟΣΑ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΙΠΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αδρεναλίνη**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Adrenalina
Από τις Εκδόσεις Cairo, Μιλάνο 2021
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Zlatan Ibrahimović
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γιώργος Κασσιπίδης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Γιαννούσης
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Stefano Rossetti, Davide Canesi/PEPE *nyimi*
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Zlatan Ibrahimović, 2021
© RCS MediaGroup S.p.A., Milan, 2021
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Settimio Benedusi
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4921-0
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4922-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΖΛΑΤΑΝ ΙΜΠΡΑΪΜΟΒΙΤΣ

ΑΔΡΕΝΑΛΙΝΗ

Μετάφραση: Γιώργος Κασσιίδης

Μου αρέσουν τα ψαλίδια.
Μου αρέσει να χτυπώ την μπάλα ψηλά με τα πόδια,
που είναι το χαμηλό μέρος του σώματος.
Προτού ξαναπέσω στο έδαφος, κοιτάζω για μια στιγμή τον κόσμο
με το κεφάλι κάτω, κι εκείνη τη στιγμή οι άλλοι
–συμπαίχτες, διαιτητής, θεατές–
μου φαίνονται όλοι αντεστραμμένοι.
Είναι ένα θέαμα αποκλειστικό και προνομιούχο. Μόνο δικό μου.
Αφιερώνω αυτό το βιβλίο σε όποιον του αρέσει να αντιστρέφει
τους κανόνες, τα οράματα και τις προβλέψεις.
Γιατί μόνο αν ακολουθείς το ένστικτό σου
με επιμονή και αποφασιστικότητα, με αφοσίωση και ζήλο,
το όραμά σου για τον κόσμο μπορεί να είναι μοναδικό.
Προνομιούχο και αποκλειστικό.

ΖΕΣΤΑΜΑ

(Αδρεναλίνη και Balance)

Μιλάνο, Δευτέρα 4 Οκτωβρίου 2021

ΕΝΤΑΞΕΙ, ΠΑΡΑΔΙΝΟΜΑΙ.

Είμαι σαράντα χρόνων.

Είμαι θεός, αλλά ένας θεός που γερνάει.

Επιτέλους το λαμβάνω υπόψη μου, όπως έλαβα υπόψη μου ότι το σώμα μου δεν είναι αυτό που ήταν πριν. Για χρόνια αγνοούσα τα σημάδια που μου έστελνε, μετά αποφάσισα να τα προσέξω. Δεν μπορώ πια να καταφέρω τα συνεχόμενα σπριντ που έκανα νέος· όταν κουράζομαι ή δέχομαι ένα χτύπημα, θέλω περισσότερο χρόνο για να συνέλθω. Προσάρμοσα το παιχνίδι μου στο νέο μου σώμα. Το παιχνίδι μου δεν είναι πια στη μικρή περιοχή, όπου πέφτουν οι σφαίρες. Συχνά βγαίνω έξω από την περιοχή και φτιάχνω παιχνίδι· πλέον δουλεύω περισσότερο για τα γκολ των άλλων παρά για τα δικά μου. Δε μου χρειάζεται πια η βιτρίνα, εκείνα που έπρεπε να κερδίσω τα κέρδισα, πλέον μου αρέσει να εμπνέω, να βοηθάω να ωριμάζουν οι νεαροί συμπαίκτες μου.

Είμαι σαράντα χρόνων και έχω δύο γιους που δεν είναι πια μωρά αλλά ολόκληρα παιδιά. Σ' αυτή την ηλικία συνήθως τραβάς μια γραμμή και κάνεις το άθροισμα, βγάζεις τα πρώτα αποτελέσματα.

Είναι το νόημα αυτού του βιβλίου.

Για μέρες προσπάθησα να προσποιηθώ πως δε συνέβαινε τίποτα, να μη συλλογίζομαι τα γενέθλιά μου που πλησίαζαν. Απέφευγα να σκέφτομαι τον αριθμό σαράντα, όμως μετά, χθες το βράδυ, τον βρήκα μπροστά μου κόκκινο, τεράστιο, να καταλαμβάνει ολόκληρη την πρόσοψη ενός ξενοδοχείου. Τον είχαν σχηματίσει φωτίζοντας ορισμένα δωμάτια και αφήνοντας σκοτεινά κάποια άλλα.

Σ' αυτό το ξενοδοχείο του Μιλάνου η Χελένα, η γυναίκα μου, είχε οργανώσει μια γιορτή-έκπληξη που με συγκίνησε. Ήταν εκεί τα πιο αγαπημένα μου πρόσωπα, πολλοί φίλοι που είχαν έρθει απ' όλο τον κόσμο, σημαντικά πρόσωπα της ζωής μου. Υπήρχαν θρύλοι του ποδοσφαίρου, προπονητές, μέχρι και ποδοσφαιριστές που τους είχα φερθεί άσχημα στον αγωνιστικό χώρο. Δεν περίμενα να τους βρω όλους σε εκείνη την ταράτσα.

Μια εξήγηση μου την έδωσε ο Ρίνο Γκατούζο*: «Ήσουν πάντα αυθεντικός, ακόμη κι όταν τους χτυπούσες. Γι' αυτό ήρθαν».

Η Χελένα τα κατάφερε εξαιρετικά. Οργάνωσε τα πάντα κρυφά κι έτσι μου έκανε ένα υπέροχο δώρο. Συνήθως εγώ κάνω δώρα στους άλλους.

Το πώς ξεκίνησα από το Ρόζενγκαρντ για να γίνω πρωταθλητής στο ποδόσφαιρο το έχω αφηγηθεί πολλές φορές. Μεγάλωσα με μια μαδημένη μπάλα Select στα πόδια, ντριμπλάροντας όποιον βρισκόταν μπροστά μου, στον Κήπο με τα Τριαντάφυλλα, που στην πραγματικότητα ήταν ένας χώρος συνάντησης για μετανάστες κάθε φυλής. Αρχούσε μια σπίθα για να αρχίσουμε τις κουτουλιές. Εκείνη

---

* Τζενάρο Ιβάν Γκατούζο, γνωστός και ως Ρίνο: Ιταλός πρώην ποδοσφαιριστής και νυν προπονητής. (Σ.τ.Μ.)

όμως η έκταση από πατημένο χώμα ήταν το εργαστήριο για το ποδόσφαιρό μου, το σχολείο όπου έμαθα όλα τα μυστικά που με έκαναν να γίνω ο Ίμπρα.

Είμαι γιος γονιών που χώρισαν νωρίς. Παρέπαια ανάμεσα σε μια μητέρα που σκοτωνόταν στη δουλειά για να γεμίσει τα πιάτα στο τραπέζι, και σε έναν πατέρα που είχε συχνά το ψυγείο του άδειο. Ό,τι μου έλειπε το έπαιρνα. Έκλεβα ποδήλατα και ρούχα, γιατί είχα βαρεθεί να με κοροϊδεύουν στο σχολείο. Φορούσα πάντα ποδοσφαιρικές κάλτσες αντί για κανονικές και τις φόρμες της Μάλμε που έπαιρνα κρυφά από τα αποδυτήρια.

Στη συνέχεια η μπάλα με τράβηξε από το γκέτο και με οδήγησε προς μια άλλη ζωή. Έφτασα στο Άμστερνταμ, όπου αγόρασα την πρώτη μου Porsche και γνώρισα τον Μίνο Ραϊόλα, τον μάνατζέρ μου. Αυτός και η Χελένα, η γυναίκα μου, είναι και θα είναι για πάντα ανάμεσα στα πιο σημαντικά πρόσωπα της ζωής μου.

Ο Μίνο είναι πολύ περισσότερο από ένας μάνατζερ, είναι φίλος, αδελφός, πατέρας, τα πάντα. Χάραξε την πορεία της καριέρας μου, των θριάμβων μου, με έβγαλε από τις πιο δύσκολες στιγμές και μου έλυσε χιλιάδες προβλήματα. Όσο περισσότερο υπέφερα από έναν τραυματισμό τόσο περισσότερο τον ένιωθα κοντά μου.

Από την Ολλανδία ο Μίνο με πήγε στην Ιταλία, μετά στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Αγγλία, στην Αμερική και ξανά στην Ιταλία.

Η Χελένα ήταν ανέκαθεν πιο ώριμη και πιο υπεύθυνη. Με βοήθησε να σκέφτομαι, μου δίδαξε τη λογική και το ωραίο γούστο, ξέρει να αναγνωρίζει και να δημιουργεί ωραία πράγματα. Έχει ιδιαίτερο ταλέντο στην κομψότητα. Ήταν το επάγγελμά της και θα συνεχίσει να είναι, όταν θα σταματήσω να παίζω. Με την πάροδο του χρόνου αφαίρεσε πολλά αγκάθια από τον άγριο χαρακτήρα μου και κυρίως μου χάρισε ό,τι πολυτιμότερο έχω στον κόσμο: τα παιδιά μου.

Όμως, αν τον ποδοσφαιριστή Ίμπρα τον γνωρίζουν όλοι, δε συμβαίνει το ίδιο με τον άνθρωπο Ίμπρα.

Δοκιμάζω να τον περιγράψω τώρα, στα μισά του δρόμου, ανάμεσα στην ιστορία μου ως ποδοσφαιριστή που σβήνει και σε ένα μέλλον διαφορετικό που πλησιάζει, προς το παρόν ακαθόριστο. Αυτό το βιβλίο, με τη διάρθρωσή του, αντανακλά την τωρινή μου κατάσταση, μια ισορροπία μεταξύ δύο κόσμων.

Πράγματι, κάθε κεφάλαιο αρχίζει με περιστατικά από τον αγωνιστικό χώρο και τελειώνει με σκέψεις που αφορούν την καθημερινή ζωή, από το γκολ ως την ευτυχία, από τον διαιτητή ως τη δικαιοσύνη, από την ασίστ ως τη φιλία, από τον τραυματισμό ως τον θάνατο...

Δεν κρύβομαι, δεν προσποιούμαι. Όπως το είπε ο Γκατούζο. Ομολογώ, για παράδειγμα, ότι μου προκαλεί άγχος η σκέψη πως θα σταματήσω. Όσο πλησιάζει η στιγμή που θα αφήσω το ποδόσφαιρο τόσο περισσότερο μεγαλώνει ο φόβος για το μέλλον: πού θα βρω την αδρεναλίνη που μου δίνει σήμερα μια μονομαχία με τον Κιελίνι*;

Αδρεναλίνη, ο τίτλος του βιβλίου είναι η λέξη-κλειδί της ζωής μου.

Σε καθετί που κάνω νιώθω την ανάγκη να αναγνωρίζω μια πρόκληση και να το αντιμετωπίζω με όλο μου το πάθος· να μπαίνω σε δοκιμασία. Πάντα έτσι το έβλεπα και πάντα έτσι θα το βλέπω. Έχω ανάγκη να νιώθω την αδρεναλίνη που κυλάει στις φλέβες μου.

Στα σαράντα μου χρόνια, όμως, με δυο μεγάλα παιδιά, κυλάει διαφορετικά, γιατί σήμερα έχω διαφορετικές απαιτήσεις. Αν στο παρελθόν ορμούσα στους διαιτητές, σήμερα τους βοηθάω. Χθες μου άρεσε να τα σπάω και να είμαι η σημαία μόνο μιας πλευράς, σήμερα πηγαίνω στο Σαν Ρέμο και συγγινούμαι επειδή νιώθω την αγάπη και την εκτίμηση των Ιταλών. Επίσης, είναι αλήθεια ότι, αν αισθάνομαι πάρα πολλά άτομα γύρω μου, ανασαίνω δύσκολα. Τότε βγάζω έναν από τους θησαυρούς μου από το γκαράζ, πηγαίνω στην εθνική, σανιδώνω το γκάζι και δημιουργώ γύρω μου το κενό ή καταφεύγω

---

* Τζόρτζιο Κιελίνι: Ιταλός πρώην αμυντικός ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

σ' ένα δάσος αναζητώντας την ελευθερία. Θέλω τον κόσμο και συγχρόνως τον αποφεύγω.

Δεν είναι η μόνη αντίθεση που βλέπω στον εαυτό μου. Ανέκαθεν είχα αντιθέσεις, είναι μέρος του χαρακτήρα μου. Η είδηση είναι ότι, στα σαράντα μου χρόνια, προσπαθώ να τις ελέγξω. Έτσι όπως έμαθα να ελέγχω τις αντιδράσεις μου. Είναι δύσκολο σήμερα ένας αμυντικός να με προκαλέσει όπως συνέβαινε στην αρχή της καριέρας μου. Δεν αφήνομαι πια στο ένστικτό μου, πιστεύω πως έχω γίνει πιο ισορροπημένος. Χάρη στον χρόνο, στη Χελένα και στον Μίνο, πιστεύω. Αναζητώ την ισορροπία σε όλα τα πράγματα που κάνω. Και στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών μου: ανταμείβω την πειθαρχία με τρυφερότητα.

Η λέξη «ισορροπία» μου έρχεται πιο εύκολα στα αγγλικά: *balance*. Μου έρχεται συχνά στον νου. Εάν πριν ήμουν μόνο αδρεναλίνη, τώρα είμαι αδρεναλίνη και *balance*.

Αυτό δεν είναι το ευαγγέλιο ενός θεού, αλλά το ημερολόγιο ενός ανθρώπου σαράντα χρόνων, που λογαριάζεται με το παρελθόν του και κοιτάζει κατάματα το μέλλον, σαν να είναι ο νιοστός αντίπαλος που πρέπει να αντιμετωπίσει.

1

Το ψαλίδι

(ή η Αλλαγή)

ΜΠΕΒΕΡΛΙ ΧΙΛΣ, ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2019.

Έχει βραδιάσει, μόλις έχουμε επιστρέψει στο σπίτι από ένα δείπνο στο εστιατόριο.

Χτυπάει το κινητό.

Η Χελένα δοκιμάζει να μαντέψει: «Ο Μίνο».

Ακριβώς. Ο Μίνο Ραϊόλα, ο μάνατζέρ μου. Δεν ήταν δύσκολο όμως. Εδώ και μέρες με σφυροκοπάει.

Έχοντας ολοκληρώσει την εμπειρία μου στους Λος Άντζελες Γκάλαξι, με τον αποκλεισμό από τα πλείοφ της MLS, αποφάσισα να κρεμάσω τα παπούτσια μου, κι αυτός κάνει τα πάντα για να μου αλλάξει γνώμη.

Δοκιμάζει για άλλη μια φορά: «Ζλάταν, ένας του επιπέδου σου και με το δικό σου αθλητικό παρελθόν δεν μπορεί να κλείσει την καριέρα του στην Αμερική. Θα πουν ότι είσαι δειλός, ότι έγινες φοβητσιάρης, ότι ικανοποιείσαι με τα εύκολα. Πού πήγε το λιοντάρι του ποδοσφαίρου, ο βασιλιάς της ζούγκλας;»

«Μέχρι εδώ, Μίνο. Τελείωσα. Πάρ' το απόφαση».

Επιμένει όμως: «Όχι. Πρέπει να επιστρέψεις στην Ευρώπη και να αποδείξεις ότι μπορείς ακόμη να παίζεις με τους καλύτερους, παρά την άτυχη στιγμή με τη Μάντσεστερ. Έστω και για έξι μήνες μόνο, από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο. Δέξου την πρόκληση και μετά κάνε ό,τι θέλεις. Είσαι ο Ίμπρα. Πρέπει να φύγεις από το προσκήνιο όπως σου αξίζει. Ένα συμβόλαιο σου το βρίσκω όποτε θέλω».

«Άκου, Μίνο, μόνο ένας τρόπος υπάρχει για να με πείσεις: η

αδρεναλίνη. Δε χρειάζομαι ένα οποιοδήποτε συμβόλαιο, χρειάζομαι μια πρόκληση που θα κάνει την αδρεναλίνη να κυλήσει στις φλέβες μου. Την έχεις;»

Στα τριάντα οχτώ μου χρόνια μπορώ ακόμη να σκοτώνομαι στην προπόνηση, να αισθάνομαι κομμάτια και να τραβάω μπροστά, το πρωί όμως, όταν σηκώνομαι από το κρεβάτι, χρειάζομαι μια καλή απάντηση στην ερώτηση: *Γιατί το κάνεις, Ζλάταν;*

Και η απάντηση μπορεί να είναι μόνο μία: Επειδή όλη αυτή η ταιλαιπωρία θα μου επιστραφεί με τη μορφή αδρεναλίνης και θα με κάνει να νιώσω καλά.

Αργότερα το ίδιο βράδυ είμαι στο σπίτι και βλέπω το ντοκιμαντέρ του HBO για τον Ντιέγκο Αρμάντο Μαραντόνα. Κάποια στιγμή δείχνει ένα παλιό παιχνίδι της Νάπολι και ο φακός εστιάζει στους οπαδούς του Σαν Πάολο. Το στάδιο είναι ασφυκτικά γεμάτο. Ο σκηνοθέτης ζουμάρει στην πιο θερμή θύρα, τα παιδιά είναι το ένα πάνω στο άλλο, τραγουδούν, φωνάζουν, χτυπάνε ταμπούρα, νιώθεις έναν απίστευτο ηλεκτρισμό.

Ανασηκώνομαι στον καναπέ, παρατηρώ προσεκτικά και νιώθω ότι η αδρεναλίνη αρχίζει να πάλλεται εδώ, στις φλέβες του λαιμού. *Τουμ, τουμ, τουμ...*

Καλώ αμέσως τον Μίνο: «Κάλεσε τη Νάπολι. Πάω στη Νάπολι».

«Στη Νάπολι;»

«Ναι, πάω να παίξω στη Νάπολι».

«Είσαι σίγουρος;» με ρωτάει σαστισμένος.

«Εσύ δε θέλεις να συνεχίσω να παίζω; Η αδρεναλίνη μου είναι

οι οπαδοί της Νάπολι. Θα πάω εκεί, σε κάθε αγώνα θα φέρνω στο γήπεδο 80.000 άτομα και θα πάρω το πρωτάθλημα όπως στα χρόνια του Ντιέγκο. Παίρνοντας το ιταλικό πρωτάθλημα, θα τους τρελάνω όλους. Αυτή είναι η αδρεναλίνη μου».

Μιλάμε με την ομάδα, διαπραγματευόμαστε και συμφωνούμε. Τακτοποιήθηκαν όλα. Θα παίζω στη Νάπολι.

Προπονητής είναι ο Κάρλο Αντσελότι*, τον οποίο γνωρίζω καλά, ήμασταν μαζί στο Παρίσι. Είναι πανευτυχής που ξανασυντιόμαστε, μιλάμε σχεδόν κάθε μέρα. Μου εξηγεί πώς σκοπεύει να με βάζει να παίζω.

Δε μίλησα με τον πρόεδρο, τον Αουρέλιο Ντε Λαουρέντις, αλλά τον γνώριζα ήδη. Συνέβη μερικά χρόνια πριν, ενώ έκανα διακοπές στο Λος Άντζελες με την οικογένειά μου.

Ο Ντε Λαουρέντις είχε μάθει ότι έμενα στο ίδιο ξενοδοχείο και άφησε ένα σημείωμα στη ρεσεψιόν: *Σήμερα το βράδυ είστε καλεσμένοι στο εστιατόριο. Μαζί με μια σημείωση με τη διεύθυνση.*

Δεν έμοιαζε με πρόσκληση, αλλά με διαταγή.

«Πάμε», είπε αμέσως η Χελένα.

Περάσαμε μια πολύ ευχάριστη βραδιά.

Βρίσκω ένα σπίτι στο Ποζίλιπο που θα μπορούσε να μου κάνει, αλλά, καθώς πρέπει να μείνω μόνος για έξι μήνες και όλοι μου επαναλαμβάνουν ότι η πόλη είναι χαοτική, εξετάζω και την πιθανότητα να μείνω στο σκάφος.

Την ημέρα που θα υπέγραφα στη Νάπολι, στις 11 Δεκεμβρίου 2019, ο πρόεδρος Ντε Λαουρέντις διώχνει τον Αντσελότι. Στα μισά του πρωταθλήματος.

---

* Ιταλός πρώην ποδοσφαιριστής και νυν προπονητής. (Σ.τ.Μ.)

Έχω ένα κακό προαίσθημα. Δεν είναι καλό σημάδι. Αυτό τον πρόεδρο δεν μπορώ να τον εμπιστευτώ. Δεν μπορεί να διασφαλίσει τη σταθερότητα σε μένα και στην ομάδα κάποιος σαν αυτόν. Και μετά ξέρω ότι ο Ρίνο Γκατούζο, μολονότι είναι φίλος, χρειάζεται έναν διαφορετικό κεντρικό επιθετικό για το δικό του 4-3-3. Πράγματι, δε με πήρε τηλέφωνο.

Τινάζονται όλα στον αέρα.

Λίγες μέρες αργότερα καλώ τον Μίνο και τον ρωτάω: «Σε ποια ομάδα χρειάζομαι περισσότερο; Ποια ομάδα είναι στα σκατά;»

Δεν ψάχνω ένα συμβόλαιο, αναζητώ μια πρόκληση.

«Η Μίλαν έχασε 5-0 στο Μπέργκαμο».

Συνήθως, για λόγους αρχής, δεν επιστρέφω ποτέ σε μια ομάδα όπου έχω ήδη παίξει, ρισκάροντας να παίξω χειρότερα από την προηγούμενη φορά.

Αυτή τη φορά όμως είναι διαφορετικά. Η Μίλαν έχασε 5-0.

Δίνω εντολή στον Μίνο: «Κάλεσε τη Μίλαν. Πάμε στη Μίλαν».

Η πρόκλησή μου θα είναι να ξαναφέρω στην κορυφή μία από τις πιο διάσημες ομάδες του κόσμου. Αν τα καταφέρω, αυτό θα αξίζει περισσότερο απ' ό,τι έχω πετύχει στις άλλες ομάδες.

Αυτή είναι η αδρεναλίνη μου.

Στην αρχή μιλήσαμε με τον Πάολο Μαλντίνι*, τον τεχνικό διευθυντή, και, για να λέμε την αλήθεια, τα πράγματα δεν πήγαιναν καθόλου καλά.

---

* Πάολο Τσέζαρε Μαλντίνι: Ιταλός πρώην ποδοσφαιριστής. Αναδείχθηκε σε έναν από τους κορυφαίους αμυντικούς στην ιστορία του αθλήματος. Το 2021 συμπεριελήφθη στην καλύτερη ενδεκάδα όλων των εποχών στη θέση του αριστερού πλάγιου αμυντικού. (Σ.τ.Μ.)

Σύμφωνοι, εγώ επέλεξα να έρθω στη Μίλαν, εγώ έκανα την πρόταση, αλλά, αν με θέλεις, πρέπει να με φορτίσεις, πρέπει να μου εμπνεύσεις εμπιστοσύνη, πρέπει να μου μεταδώσεις ενθουσιασμό, πρέπει να με πείσεις και να μην επαναλαμβάνεις ότι είμαι τριάντα οχτώ χρόνων.

Ξέρω κι εγώ να κρατάω τον λογαριασμό των γενεθλίων μου.

Ο Πάολο δε μου ενέπνεε ασφάλεια, όπως ο πρόεδρος της Νάπολι. Μετά στις διαπραγματεύσεις μπήκε και ο Μπόμπαν* και αρχίσαμε να συνεννοούμαστε. Ο Ζβόνιμιρ ήταν πολύ πιο πειστικός: «Ζλάταν, ζήτησέ μου ό,τι θέλεις κι εγώ θα σου το δώσω».

Ορίστε, έτσι μιλάνε στον Ίμπρα.

Κι έτσι ο Ίμπρα γύρισε στο Μιλάνο.

Δε γνώριζα καλά τον Στέφανο Πιόλι, αλλά δεν το θεωρούσα πρόβλημα. Για μένα η σχέση με τους προπονητές δεν ήταν ποτέ ιδιαίτερα σημαντική. Ανέκαθεν είχα μια πολύ επαγγελματική συμπεριφορά απέναντί τους. Προβλήματα είχα μόνο με τον Γκουαρντιόλα, μόνο που πρόβλημα είχε αυτός μαζί μου κι όχι εγώ μαζί του. Και για να είμαι ειλικρινής, ακόμη δεν έχω καταλάβει καλά τι είδους. Ας τα ξεκαθαρίσει.

Μελέτησα τους νέους συμπαίκτες μου και σκέφτηκα αμέσως: *Αυτοί δεν ξέρουν τι σημαίνει να παίζεις στη Μίλαν.*

Στην παλιά μου Μίλαν έπαιζαν παίκτες όπως ο Γκατούτσο, ο Πίρλο, ο Αμπροζίνι, ο Νέστα, ο Καφού, ο Τιάγκο Σίλβα... Η παλιά φρουρά. Όταν δε φερόσουν καλά στην προπόνηση, έβρισκες το πόδι κάποιου στα δόντια σου. Μιλούσαν λίγο, αλλά σου έδιναν να καταλάβεις ότι είχες κάνει λάθος.

Τώρα όμως έβλεπα ότι σχεδόν όλοι στις προπονήσεις το πήγαιναν χαλαρά. Δεν κάθισα με τα χέρια σταυρωμένα. Είχα έρθει στη Μίλαν για να αλλάξω τα πράγματα, για να κάνω την επανάσταση.

Δε λέω ονόματα, αλλά ρώτησα έναν συμπαίκτη: «Συγγνώμη, εσύ γιατί δεν τρέχεις;»

---

* Ζβόνιμιρ Μπόμπαν: Κροάτης πρώην ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

Κι αυτός: «Κάνεις λάθος, τρέχω».

Επέμεινα: «Όχι, δεν τρέχεις. Μήπως περιμένεις να τρέξει κάποιος άλλος για σένα; Ξέρεις πότε θα τρέξω εγώ για σένα; Όταν θα με κάνεις να κερδίσω κάτι, αλλά εσύ στη ζωή σου δεν έχεις κερδίσει ακόμη τίποτα. Οπότε, ξεκίνα να παίζεις και να τρέχεις».

Και άρχισε να τρέχει.

Οι συμπαίκτες με άκουγαν με σεβασμό και με ένα ίχνος φόβου. Εγώ μελετούσα προσεκτικά τις αντιδράσεις τους: αν κάποιος καταρρέει μετά την κριτική, δε θα τα καταφέρει· αν όμως σηκωθεί και αλλιάξει, μπορεί να τα καταφέρει. Από αυτούς είχαμε ανάγκη.

Έπρεπε να μάθουμε να υποφέρουμε, να πολεμάμε κάθε δευτερόλεπτο του αγώνα, για κάθε εκατοστό του αγωνιστικού χώρου, έπρεπε να γίνουμε μια δυνατή ομάδα, μια ψυχή μόνο, γιατί μόνο έτσι θα μπορούσαμε να νικήσουμε.

Δεν ήμασταν πλέον η Μίλαν πριν από δέκα χρόνια. Με την ποιότητα μόνο δε θα φτάναμε πουθενά, γιατί οι άλλοι ήταν πολύ πιο δυνατοί από εμάς. Δεν μπορούσαμε ν' αρχίσουμε τις ντρίμπλες και τις πασίστρες ούτε να περιμένουμε την κατάλληλη στιγμή για να διακριθούμε ατομικά, έπρεπε να νικήσουμε τον αγώνα αγωνιζόμενοι ενωμένοι και τα ενενήντα λεπτά.

Αυτή τη συμπεριφορά όμως τη μαθαίνεις στην προπόνηση, δίνοντας τον καλύτερο εαυτό σου κάθε μέρα.

Όταν έβλεπα κάποιον που δεν το έκανε, του το έλεγα καταπρόσωπο και δυνατά, προτού επέμβει ο Πιόλι· όχι παράμερα, αλλά προστά σε όλη την ομάδα, γιατί αυτό που έλεγα σε έναν ίσχυε και για τους άλλους που άκουγαν.

Εγώ στην προπόνηση είμαι πάντα φορτισμένος στο μάξιμουμ, τους τσακίζω όλους.

Δουλεύοντας έτσι, μέρα με τη μέρα αναπτύξαμε το ομαδικό πνεύμα, τη διάθεση να θυσιάσουμε, την πίστη μου στην ομάδα, την ευθύνη μου προς τους συμπαίκτες. Κάθε φορά που έμπαινα στα αποδυτήρια,

ένιωθα τους συμπαίχτες μου να με κοιτάζουν σαν να με ρωτούσαν: *Ίμπρα, τι θα κάνουμε σήμερα;*

Ήταν μια αίσθηση που με ξεσήκωνε, ήταν ακριβώς η πρόκληση που αναζητούσα.

Κατά συνέπεια, άρχισαν να έρχονται και τα αποτελέσματα.

Στη συνέχεια όμως, μετά την αποχώρηση του Μπόμπαν, τα πράγματα άλλαξαν και δημιουργήθηκε μια κατάσταση μεγάλης σύγχυσης. Δεν καταφέραμε να ερμηνεύσουμε το παρόν και ακόμη λιγότερο το μέλλον της Μίλαν.

Εμείς οι παίχτες, ο Πιόλι και η ομάδα του νιώσαμε ένα σώμα, ενωμένο, συμπαγές, αλλά ήμασταν το σώμα ενός Dead Man Walking που προχωρά προς την ηλεκτρική καρέκλα για την εκτέλεσή του.

Αν, όπως ακουγόταν, ερχόταν ο Γερμανός Ραλφ Ράινγκνικ ως νέος προπονητής, θα φεύγαμε όλοι, όχι μόνο ο Πιόλι, αλλά κι εγώ, ο τεχνικός διευθυντής Μαλντίνι και ο αθλητικός διευθυντής Μασάρα. Όλοι.

Κάθε μέρα μάς έλεγαν: «Ο μόνος τρόπος για να ξεμπερδέψουμε μ' αυτή την κατάσταση είναι τα αποτελέσματα».

Οι διαψεύσεις, οι κουβέντες και το «μπλα μπλα μπλα» δε χρησίμευαν σε τίποτα. Σκληρή δουλειά, πόνος και αποτελέσματα· αυτή ήταν η μόνη δυνατή απάντηση, η μοναδική οδός διαφυγής. Πιστεύαμε με πάθος σ' αυτό που κάναμε, και σ' εκείνες τις συνθήκες αβεβαιότητας γίναμε ακόμη πιο δυνατοί.

Έπειτα, κάποια στιγμή κατέληξα ότι οι φήμες είχαν γίνει πάρα πολλές και έπρεπε να ξεκαθαρίσουμε την κατάσταση.

Ιούνιος 2020. Ίσως να μην ήταν η καλύτερη στιγμή, γιατί την επομένη θα παίζαμε ένα ιδιαίτερα σημαντικό παιχνίδι, τον ημιτελικό του Κυπέλλου Ιταλίας κόντρα στη Γιουβέντους, αλλά ο Ιβάν Γκαζίδις, ο διευθύνων σύμβουλος, ήταν στο Μιλανέλο και έπρεπε να εκμεταλλευτώ την ευκαιρία.

Του μίλησα μπροστά σε όλη την ομάδα: «Ιβάν, με όλο τον σεβασμό, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε λίγο τα πράγματα. Σε έναν μήνα

λήγουν πολλά συμβόλαια. Τι θα κάνουμε; Να παρατείνουμε την ενοικίαση των σπιτιών μας; Δεν ξέρουμε. Η ομάδα την επόμενη χρονιά; Δεν ξέρουμε. Δεν υπάρχει ασφάλεια. Για τι αγωνιζόμαστε; Η ομάδα αξίζει σεβασμό και απαντήσεις».

Αυτός διέψευσε την άφιξη του Ράνγκνικ, στήριξε τον Πιόλι και συζητήσαμε για πολλά άλλα.

Ο Γκαζίδης δεν είχε συνηθίσει ακόμη να παίζει τον ρόλο του διευθύνοντος συμβούλου και του γενικού διευθυντή όπως γίνεται στην Ιταλία, δηλαδή μένοντας κοντά στην ομάδα.

Εμένα σπάρραζε η καρδιά μου, γιατί θυμόμουν τη Μίλαν πριν από δέκα χρόνια που είχε ισχυρή ταυτότητα και τέλεια οργάνωση. Τώρα ήταν όλα πολύ διαφορετικά.

Δεν περίμενα να ξαναγίνει όπως κάποτε. Το ήξερα πως ήταν αδύνατο. Είμαι επαγγελματίας, προσαρμόζομαι στις καταστάσεις, αλλά ένα μίνιμουμ διαλόγου πρέπει να υπάρχει πάντα.

Πράγματι, ύστερα από εκείνη τη συνάντηση βελτιώθηκαν όλα, γιατί, όταν έχεις κάτι μέσα σου και σε τρώει, το πιο λογικό είναι να το βγάλεις προς τα έξω.

Ο Ιβάν πλησίασε την ομάδα. Ο Πάολο (Μαλντίνι) άρχισε να μιλάει περισσότερο μαζί μου και με τους άλλους. Στην αρχή ήταν ακόμη περισσότερο ποδοσφαιριστής και λιγότερο διευθυντής. Όταν αλλάζεις ζωή, πρέπει να ξεχάσεις τι ήσουν πριν. Η ομάδα πρέπει να σε σεβαστεί ως διευθυντή, όχι για όσα έκανες ως ακραίος μπακ. Ο Πάολο με την πάροδο του χρόνου βελτιώθηκε και σε συμπεριφορά και σε εμπειρία.

Η επανάσταση στο Μιλανέλο είχε πετύχει.

Στη διάρκεια των προπονήσεων έβλεπα μια απίστευτη όρεξη. Αν είχαμε χάσει, ήταν όλοι κυριολεκτικά ζοχαδιασμένοι. Είχαμε αποκτήσει πλέον το σωστό πνεύμα. Όλοι είχαμε επιτέλους καταλάβει τι σημαίνει να παίζεις στη Μίλαν. Κι εγώ δε χαλάρωνα, για να δίνω το καλό παράδειγμα.

Υπήρχαν μέρες που ένιωθα κομμάτια, ο Πιόλι το έβλεπε και στην προπόνηση μου έλεγε: «Ζλάταν, αυτό το σπριντ μην το κάνεις».

Τότε του εξηγούσα: «Μίστερ, αν το κάνω εγώ, θα το κάνουν όλοι και θα ακούν όταν θα τους μιλάω. Διαφορετικά θα αποδειχτεί μπλόφα».

Πράγματι, όλοι σκέφτονταν: *Αφού τρέχει ο Ίμπρα, πρέπει να τρέξουμε κι εμείς, γιατί έτσι κέρδισε όσα κέρδισε. Κι εμείς πρέπει να κάνουμε ό,τι κι αυτός.*

Μόνο με τον Λεάο* δεν κατάφερα να βρω το κλειδί για να τον ξυπνήσω. Δοκίμασα με κάθε τρόπο, του φέρθηκα ήρεμα, σκληρά, αδιάφορα. Τα κατάφερα με όλους, αλλά όχι με αυτόν. Έφτασα στο συμπέρασμα ότι, αν κάποιος δεν ξυπνάει μόνος του, δεν μπορείς να κάνεις τίποτα.

Αντίθετα, ο Τσαλχάνογλου** με άκουσε. Του έλεγα: «Χακάν, ξέρεις τι σημαίνει να φοράς τη φανέλα με τον αριθμό 10 της Μίλαν, τι ιστορία κουβαλάει; Ξέρεις ποιοι φόρεσαν αυτή τη φανέλα; Πρέπει να κάνεις πράγματα σημαντικά και μέχρι τώρα δεν έχεις καταφέρει τίποτα».

Τον παρακίνησα, τον παρακίνησα, μέχρι που μας έδειξε την αξία του. Το να παίζεις με σπουδαίους συμπαίκτες όπως ο Χακάν το κάνει όλο πολύ πιο απλό.

Πολλά παιδιά βελτίωσαν και τον χαρακτήρα τους. Ο Τζίτζιο Ντοναρούμα*** για παράδειγμα. Όταν τον γνώρισα, σχεδόν δεν άνοιγε το στόμα του, τον υποχρέωσα να ουρλιάξει στον αγωνιστικό χώρο.

«Τζίτζιο, μη μου λες ότι είσαι μικρός, δε με ενδιαφέρει. Βρίσκεσαι εδώ γιατί είσαι δυνατός και καλός. Πρέπει να βοηθήσεις την ομάδα να πετύχει τους στόχους της».

Δεν μπορούσα να μιλάω μόνο εγώ στον αγωνιστικό χώρο. Ήθελα να δημιουργήσω σιγά σιγά κι άλλους ηγέτες.

---

* Ραφαέλ Λεάο: Πορτογάλος ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

** Χακάν Τσαλχάνογλου: Τούρκος ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

*** Τζανλουίτζι «Τζίτζιο» Ντοναρούμα: Ιταλός ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

Όταν οι οργανωμένοι οπαδοί ήρθαν στο Μιλανέλο για να προκαλέσουν τον Ντοναρούμα που χρονοτριβούσε να ανανεώσει το συμβόλαιό του, είπα στα διοικητικά στελέχη: «Αφήστε με να βγω και να μιλήσω μαζί τους. Έχουμε συλλογικούς και όχι ατομικούς στόχους. Οι οπαδοί μπορούν να πουν τη γνώμη τους στο τέλος του πρωταθλήματος, τώρα αγωνιζόμαστε για να πάμε στο Τσάμπιονς. Θα τους το εξηγήσω εγώ: “Θέλετε να δείτε το Τσάμπιονς την επόμενη χρονιά ή όχι; Οπότε, μη μας ενοχλείτε, ελάτε όταν θα έχουν τελειώσει όλα να δώσετε την παράστασή σας ή ό,τι άλλο θέλετε. Είναι δυνατόν να προκαλείτε τον Τζιτζιό τώρα; Τον Τζιτζιό τον χρειαζόμαστε. Χωρίς αυτόν πού θα πάμε;”»

Όμως δε με άφησαν να βγω.

Βελτιωθήκαμε και ολοκληρώσαμε ένα σπουδαίο πρωτάθλημα. Ότι η Ίντερ μπορούσε να πάρει το πρωτάθλημα το έλεγαν όλοι. Ότι η Μίλαν θα ερχόταν δεύτερη δεν το φανταζόταν κανείς. Αυτό που πετύχαμε εμείς είναι πολύ πιο σπουδαίο απ’ ό,τι πέτυχαν εκείνοι. Βέβαια, αν είχαμε βγει πρωταθλητές, θα ήταν το κάτι άλλο. Από την πρώτη μέρα της περιόδου 2020-21 ήμουν απολύτως βέβαιος ότι θα παίρναμε το πρωτάθλημα, γιατί είχε έρθει η δική μας στιγμή.

Ο Πιόλι τα είχε καταφέρει τέλεια να πάρει ό,τι καλύτερο από τους παίκτες που είχε στη διάθεσή του. Με την οργάνωσή του και το νέο μας πνεύμα, παραμείναμε στην κορυφή για πολύ καιρό. Όταν σημειώθηκε μια πτώση στην απόδοση της ομάδας, το ποιοτικό επίπεδο καθενός θα μπορούσε να την αντισταθμίσει, εμείς είχαμε πολύ λιγότερο από τις άλλες ομάδες κι έτσι υποφέραμε.

Μια μέρα στα αποδυτήρια μου ήρθε να ζητήσω: «Να σηκώσει το χέρι όποιος έχει παίξει έναν αγώνα στο Τσάμπιονς».

Το σήκωσαν μόνον ο Ταταρουσάνου* και ο Τσαλχάνογλου. Σοκαρίστηκα.

---

* Τσίπριαν Ταταρουσάνου: Ρουμάνος ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

Όταν η Ίντερ έκανε πέντε αλλαγές, έμπαιναν παίχτες ίσοι ή καλύτεροι, οι δικοί μας ήταν ίσοι ή με λιγότερη εμπειρία. Πράγματι, πρότεινα στην ομάδα: «Πρέπει να παλέψουμε ώστε οι αλλαγές να παραμείνουν τρεις, διαφορετικά η Ίντερ και η Γιούβε θα βγουν κερδισμένες».

Μολονότι όμως το ρόστερ μας ήταν λιγότερο ανταγωνιστικό και παρά τους πολλούς τραυματισμούς, τους κοιτάξαμε όλους στα μάτια. Κανείς δεν πίστευε σ' εμάς. Μόνο εμείς είχαμε πειστεί ότι μπορούσαμε να τα καταφέρουμε. Και ήρθαμε δεύτεροι.

Πριν από το καθοριστικό παιχνίδι με την Αταλάντα, την τελευταία αγωνιστική του πρωταθλήματος, είπα στα παιδιά: «Θυμάστε όταν σας ρώτησα πόσοι από εσάς έχετε παίξει στο Τσάμπιονς Λιγκ; Έχετε ένα ματς στη διάθεσή σας για να αλλάξετε την απάντηση. Θέλετε να παίξετε στο επόμενο Τσάμπιονς; Δείξτε το στον αγωνιστικό χώρο».

Έπειτα, βγαίνοντας από τα αποδυτήρια, προτού αρχίσει το ματς, ανακοίνωσα σε όλους: «Σήμερα θα νικήσουμε εμείς».

Ήμουν σίγουρος. Δε χρειαζόταν να περιμένω το ματς. Το είχα κιόλας δει στα μάτια των παιδιών, είχα καταλάβει τα πάντα από τη θετική διάθεση που υπήρχε στα αποδυτήρια.

Έπαιξαν το τέλειο παιχνίδι, με πνεύμα ομαδικό, αυτοθυσία και πάθος, διεκδικώντας κάθε μπαλιά, δίχως να παραχωρήσουν ούτε εκατοστό του αγωνιστικού χώρου. Ήμασταν η Μίλαν, η πραγματική, με την ψυχή που είχαμε χτίσει σκληρά για μήνες στο Μιλανέλο.

Ακριβώς εναντίον της Αταλάντα που είχε βάλει πέντε γκολ στον Πιόλι, όταν ήμουν στο Λος Άντζελες αναζητώντας την πρόκληση που θα έκανε την αδρεναλίνη να κυλήσει ξανά στο αίμα μου.

Μια πρόκληση που βρήκα και νίκησα, αλλά όχι μόνο όσον αφορά τα αποτελέσματα.

Από τότε που παίζω ποδόσφαιρο δεν είχα ποτέ τέτοιο ισχυρό δέσιμο με τους συμπαίχτες μου. Ποτέ δεν ένιωσα να με αγαπούν τόσο στα αποδυτήρια.

Όσα είπα από τη σκηνή του Φεστιβάλ του Σαν Ρέμο δεν ήταν θέατρο, τα ένιωθα στ' αλήθεια: μου έλειπαν οι είκοσι πέντε γιοι που είχα αφήσει στο Μιλάνο.

Δηλαδή, η άλλη μου οικογένεια.

Έτσι αναποδογύρισα τη Μίλαν.

Ανέκαθεν είχα αδυναμία στα ανάποδα ψαλίδια.

Το πιο ωραίο; Έλα τώρα, δεν υπάρχει σύγκριση.

Πρώτα απ' όλα επειδή ήταν κατά των Άγγλων, που ανέκαθεν μιλούσαν άσχημα για μένα: Ο Ίμπρα δεν έχει βάλει ποτέ γκολ στην Αγγλία, ο Ίμπρα δεν έχει βάλει ποτέ γκολ σε αγγλική ομάδα, ο Ίμπρα πάντα απέφευγε την Πρέμιερ Λιγκ, ο Ίμπρα το παίζει ντίβα και μπλα μπλα μπλα...

Με παρακολουθούσαν από τότε που έπαιζα στην Ολλανδία και μετά με ακολούθησαν στην Ιταλία, στη Γαλλία...

Εντάξει. Έρχεται το ματς εναντίον τους.

Είναι 14 Νοεμβρίου του 2012, εγκαινιάζεται το Φρεντς Αρίνα, το νέο στάδιο στη Σόλνα, προάστιο της Στοκχόλμης. Είναι απλώς ένα φιλικό, αλλά για μένα κάτι πολύ περισσότερο. Πρέπει να λογαριαστώ με τους Εγγλέζους.

Όταν φλυαρούν τόσο πολύ απέξω, φορτίζομαι στο μέγιστο. Πάντα χρησιμοποιούσα τις κριτικές σαν βενζίνη στη φωτιά, για να δίνω περισσότερα και να αποδεικνύω περισσότερα.

Από παιδί ένιωθα αυτή την πίεση και στο καλό και στο κακό. Ήμουν πάντα στη μέση. Και έφταιγα εγώ γι' αυτό, μιλούσα πολύ, έλεγα ότι ήμουν ο καλύτερος απ' όλους και διάφορα τέτοια, γιατί είχα εμπιστοσύνη στον εαυτό μου, κι έτσι, όταν δεν έκανα κάτι καλά ή έκανα λάθος, μου την έπεφταν διπλά και σε προσωπικό επίπεδο. Κι εγώ ένιωθα ακόμη πιο δυνατός.

Εκείνο το βράδυ οι Άγγλοι οπαδοί μου τραγουδούσαν «Είσαι μόνο ένας ψεύτικος Άντι Κάρολ», ένας σέντερ φορ τους που μου έμοιαζε μόνο στο μπόι.

Αρχίζει το ματς, το γήπεδο γεμάτο, 60.000 θεατές.

Και η μάχη ξεκινάει αμέσως.

Αυτοί θέλουν να αποδείξουν κάτι, εμείς δεν μπορούμε να γίνουμε ρεζίλι στο σπίτι μας, στο νέο μας στάδιο. Έχω το νούμερο 10 στην πλάτη και το περιβραχιόνιο του αρχηγού. Έπειτα από είκοσι λεπτά 1-0 για εμάς: χαμηλή σέντρα, πηγαίνω στην μπάλα, γίνεται μια κόντρα, η μπάλα μένει εκεί, μυτάκι και γκολ.

Εντάξει, είπα μέσα μου, έβαλα το πρώτο γκολ στο νέο στάδιο. Θα μείνει στην Ιστορία.

Άμεση η αντίδραση της Αγγλίας και περνάει μπροστά: 2-1.

Πάω προς την μπάλα, τη στοπάρω με το στήθος, σουτάρω: 2-2. Στη φάση όμως τραυματίζεται ένας Άγγλος αμυντικός, ο Γκάρι Κέιχιλ, οπότε δε μου πάει να πανηγυρίσω, εξάλλου πρόκειται για ισοφάριση. Δεν πανηγυρίζω τις ισοφαρίσεις. Όπως στο Μπέργκαμο την τελευταία αγωνιστική του πρωταθλήματος, όταν νίκησε η Μίλαν και πήρε το εισιτήριο για το Τσάμπιονς Λιγκ. Όλοι πανηγύριζαν στον αγωνιστικό χώρο. Εγώ ήμουν πολύ ευχαριστημένος, εννοείται, αλλά δεν πανηγύριζα. Δεν πανηγυρίζω μια δεύτερη θέση. Δεν το έκανα και δε θα το κάνω ποτέ: πανηγυρίζω μόνο την πρώτη θέση.

Κερδίζουμε ένα φάουλ στα όρια της περιοχής. Σουτάρω δυνατά, σουρντά, σημαδεύοντας τη γωνία: 3-2 για εμάς. Ορίστε, έκανα χατ τρικ στο καινούργιο μας στάδιο.

Τι θα έχουν να πουν τώρα οι Άγγλοι;

Ήταν απλώς ένα φιλικό και μπλα μπλα μπλα...

Οι θεατές αρχίζουν να φεύγουν από το γήπεδο και, επειδή τα πάρκινγκ δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί, είναι δύσκολο να έρθεις και να φύγεις με το αυτοκίνητο. Ο κόσμος φεύγει νωρίτερα για αυτόν τον λόγο. Θέλει λίγα λεπτά για να λήξει ο αγώνας.

Και γίνεται αυτή η μακρινή μπαλιά από την άμυνά μας, μάλλον για να κυλήσει ο χρόνος παρά για κάτι άλλο. Τρέχω προς την μπάλα όπως πάντα. Το ένστικτο με διατάζει: *δική σου!*

Μετά, καθώς θα τρέχω, θα καταλάβω αν θα την προφτάσω ή όχι.

Καθώς τρέχω, βλέπω τον τερματοφύλακα Τζο Χαρτ να βγαίνει από την εστία του. Μα τι κάνει; Ένας Άγγλος αμυντικός σταματάει για να μην τον εμποδίσει. Τότε σκέφτομαι: *Κάτι πρέπει να κάνω ώστε η μπάλα να πάει εκεί που θέλω εγώ και όχι όπου θέλει αυτός.*

Έχω δύο επιλογές: ή να τη διεκδικήσω από τον τερματοφύλακα ή να προσποιηθώ ότι θα το κάνω και μετά να γυρίσω πίσω.

Ο Χαρτ βλέπει ότι κινούμαι προς το μέρος του για να πηδήξω, αλλά, μόλις στρέφει το βλέμμα του προς την μπάλα, εγώ οπισθοχωρώ. Αυτός τη βρίσκει άσχημα με το κεφάλι, η μπάλα παίρνει ύψος και πέφτει προς το μέρος μου.

Αδιαφορώ για το τι συμβαίνει γύρω μου, αν πλησιάζει κάποιος αντίπαλος ή οτιδήποτε άλλο. Παραμένω επικεντρωμένος στην μπάλα και σκέφτομαι μόνο να στρέψω την πλάτη μου ώστε να βλέπει στο τέρμα, γιατί έτσι είμαι σίγουρος ότι, αν κλοτσήσω την μπάλα προς τα πίσω, θα καταλήξει στο τέρμα.

Κλοτσάω την μπάλα τριάντα μέτρα από το τέρμα και, ενώ αιωρούμαι, γυρίζω να κοιτάξω.

Συνήθως ακουμπάω κάτω τα χέρια για να μη χτυπήσω, και φροντίζω να προσγειωθώ καλά. Αυτή τη φορά, όμως, όχι: δε με νοιάζει αν σπάσω κάτι. Πρέπει να παρακολουθήσω οπωσδήποτε τη φάση, γιατί ένας Άγγλος τρέχει προς το τέρμα και ίσως καταφέρει να προλάβει την μπάλα. *Όχι, σε παρακαλώ, μην το κάνεις...*

Ο αμυντικός προσπαθεί να τη φτάσει γλιστρώντας, αλλά δεν τα καταφέρνει και η μπάλα καταλήγει στα δίχτυα.

Τότε βγάζω τη φανέλα και αρχίζω να τρέχω με το στήθος γυμνό, τρελός από ικανοποίηση. Πέτυχα το μάξιμουμ που θα μπορούσα να φτάσω σε έναν αγώνα.

Εναντίον της Αγγλίας!

Ορίστε, εσείς συνεχίστε να φλυαρείτε, αυτή είναι η απάντησή μου. Πετώ τη φανέλα ψηλά, βλέπω τους Σουηδούς να τρελαίνονται και τους Άγγλους παίκτες να με κοιτάζουν περιεργα. Ξέρω τι σκέφτονται: *αυτό δεν είναι φυσιολογικό.*

Περνάω δίπλα από τον Ντάνι Γουέλμπεκ* και του ψιθυρίζω στα αγγλικά: «Enjoy, because you'll never see anything like this anymore».

Δηλαδή, απόλασέ το, γιατί δεν πρόκειται να ξαναδείς στη ζωή σου κάτι παρόμοιο.

Έχω ανατριχιάσει. Από τα βλέμματα του κόσμου καταλαβαίνω ότι έχω κάνει κάτι εξαιρετικό. Όταν συνειδητοποιείς ότι έχεις πραγματοποιήσει ένα κατόρθωμα που θα μείνει στην Ιστορία, νιώθεις μια ξεχωριστή συγκίνηση εδώ στο στήθος, που δε θα χαθεί ποτέ πια.

Σε εκείνο το γκολ υπήρχαν θάρρος, φαντασία, ακροβασία, δύναμη, ρίσκο, θράσος... Υπήρχαν τα πάντα.

Εγώ είμαι εκείνο το ανάποδο ψαλίδι. Είναι το καλύτερό μου επισκεπτήριο.

Οποιοσδήποτε άλλος παίκτης θα κατέβαζε την μπάλα και θα έκανε παιχνίδι τριάντα μέτρα μακριά από το τέρμα. Εγώ όμως δεν είμαι κανονικός παίκτης.

Αν είχε βγει άουτ το ψαλίδι, θα έλεγαν: Ο συνηθισμένος Ίμπρα, το ψώνιο, δεν έχει μυαλό... γιατί φέρεται έτσι;

Εγώ όμως θα το έκανα ξανά, γιατί, όταν φτάνω στα όρια του ρίσκου, νιώθω ακόμη πιο δυνατός και πιο σίγουρος. Όταν έχεις φτάσει εκεί πάνω, έχεις αγγίξει την κορυφή του πιθανού και έχεις αποδείξει ότι μπορείς να τα καταφέρεις, θέλεις να επιστρέφεις συχνά.

Στα ανάποδο ψαλίδι υπάρχει και το πάθος μου για τις πολεμικές τέχνες και ιδιαίτερα για το τάε κβον ντο. Μου έδωσε ευκινησία, ακροβατικές ικανότητες και ευλυγισία. Μου έμαθε κινήσεις που δε

---

* Άγγλος ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

συνηθίζονται στο ποδόσφαιρο: να σουτάρω και να στοπάρω την μπάλα σε δύο μέτρα ύψος, να τη χτυπώ προς τα πίσω.

Όταν μου εξετάζουν το γόνατο, σκέφτονται πάντα ότι είναι σπασμένο και ότι οι σταυροειδείς σύνδεσμοι έχουν επιμηκυνθεί πάρα πολύ, αντίθετα είναι απλώς εύκαμπτο από την πολλή προπόνηση. Μέχρι και τα κόκαλά μου είναι εύκαμπτα.

Εξασκούμαι από μικρό παιδί. Ο πατέρας μου έβαξε στο βίντεο τις κασέτες του Μπρους Λι και του Τζάκι Τσαν, των ειδώλων του, και μας ανάγκαζε να τις βλέπουμε εγώ και η αδελφή μου. Μετά, όταν περπατούσα στον δρόμο, κλοτσούσα ό,τι έβρισκα μπροστά μου, στύλους, κάδους... Έριχνα κάτω τα πάντα.

Μου άρεσε φοβερά να κλοτσάω και ενστικτωδώς άρχισα να το κάνω όποτε παίζαμε μπάλα. Προσπαθούσα να χρησιμοποιώ τα πόδια εκεί που οι άλλοι έβαζαν το κεφάλι. Γι' αυτό, ακόμη και τώρα, η ικανότητά μου στις κεφαλιές δεν είναι από τις καλύτερες, όπως θα έπρεπε να είναι για έναν ποδοσφαιριστή με ύψος 1,95. Για μένα το να παίζω την μπάλα με τα πόδια ήταν ανέκαθεν πιο σημαντικό. Προσπαθούσα να βάλω γκολ με ανάποδο ψαλίδι παρά με κεφαλιά και γιατί είναι πιο θεαματικό και γιατί ένιωθα πιο σίγουρος.

Εξάλλου, το να βάζεις κάθε τόσο το κεφάλι στη θέση των ποδιών σε βοηθάει να αλλάζεις σημείο οπτικής.

Και στη ζωή.

Το ανάποδο ψαλίδι του Πελέ στη *Μεγάλη απόδραση των 11*, για παράδειγμα, το θυμούνται όλοι.

Γνώρισα τον Πελέ σε μια βράβευση στη Σουηδία, μου παρέδωσε το βραβείο του καλύτερου ποδοσφαιριστή της χώρας. Τιμή και συγκίνηση.

Θρύλοι όπως αυτός και ο Μαραντόνα είναι που σε κάνουν να

αρχίσεις να παίζεις. Όχι κοιτάζοντας μια μπάλα, αλλά βλέποντας στην τηλεόραση τέτοιους θρυλικούς παίκτες, όπως ο Κρόιφ και ο Ζιντάν, νιώθεις την επιθυμία να δοκιμάσεις κι εσύ, και σου μεταδίδουν τη χαρά του παιχνιδιού.

Δεν τους έχω γνωρίσει, αλλά ο Μαραντόνα μου φαινόταν πιο αυθεντικός, έκανε τα πάντα με την καρδιά του, δε φοβόταν να μιλήσει, να ρισκάρει, δεν είχε φίλτρα, δε νοιαζόταν να παρουσιάσει μια τέλεια εικόνα για τον εαυτό του και, αν λάθευε, λάθευε με την καρδιά του. Γι' αυτό σε άγγιζε περισσότερο.

Σήμερα το 95% των ποδοσφαιριστών έχει ένα φίλτρο γύρω του και θέλει να παρουσιάζει μια τέλεια εικόνα. Για μένα δεν υπάρχει. Για μένα πρέπει να είσαι ο εαυτός σου. Είσαι τέλειος μόνο αν καταφέρνεις να είσαι ο εαυτός σου. Κάνε λάθος, μάθε από τα λάθη σου, θα λαθήψεις ξανά. Μείνε όμως ο εαυτός σου.

Αντίθετα, όλοι έχουν μια συνοδεία που τους προστατεύει, κι έτσι ο κόσμος σκέφτεται: *Α, αυτός είναι σημαντικό πρόσωπο...* Μόνο που δεν είναι έτσι, πρόκειται απλώς για ένα φίλτρο. Ο Μαραντόνα όμως δεν έκανε κάτι για να φανεί, το έκανε γιατί έβγαινε από την καρδιά του.

Αν ένα γκολ με το χέρι μπορεί να μου δώσει ένα έπαθλο, θα το βάλω κι εγώ, βέβαια, αλλά προτιμώ πολύ περισσότερο το άλλο που έβαλε στην Αγγλία, όταν τους πέρασε όλους. Κι εκείνος έδωσε ένα καλό μάθημα στους Άγγλους.

Ένα τέτοιο γκολ, όχι εντελώς ίδιο αλλά παρόμοιο, έχω βάλει κι εγώ, όταν έπαιξα στον Άγιαξ κατά της ΝΑΚ Μπρέντα. Έγιναν όλα ταχύτατα, σαν αστραπή.

Περνάω έναν αντίπαλο, δύο, τρεις... Με κάθε ντρίμπλα αυξάνονταν η δύναμη, η πεποίθηση, η αδρεναλίνη. Ήμουν πολύ συγκινημένος, όμως άκουγα τους θεατές που έκαναν *ωωωω... ωωωω... ωωωω...* Σε κάθε ντρίμπλα μου φώναζαν: «Σούταρε! Σούταρε! Σούταρε!» Και μέσα μου απαντούσα: *Όχι! Όχι! Όχι!*

Όταν η μπάλα επιτέλους κατέληξε στα δίχτυα, ξέσπασα από χαρά όχι τόσο για το γκολ όσο γιατί είχα αποδείξει πως είχα δίκιο: η καλύτερη στιγμή για σουτ είναι όταν ο Ίμπρα αποφασίζει να σουτάρει.

Προσπάθησα να κάνω τη διαφορά με την μπάλα. Μελετούσα για να περάσω τις εξετάσεις και μετά τα ξεχνούσα όλα. Δεν έχω διαβάσει βιβλία. Αν ήθελα να ασχοληθώ με την πολιτική, θα γινόμουν πολιτικός. Αντίθετα, έγινα αθλητής. Ο αθλητής ενώνει, ο πολιτικός χωρίζει. Έχω την τύχη, χάρη στον αθλητισμό, να γνωρίσω άτομα απ' όλο τον κόσμο, ζούμε στα ίδια αποδυτήρια και αγωνιζόμαστε μαζί. Χωρίς το ποδόσφαιρο δε θα τα είχα συναντήσει ποτέ, δε θα είχα μάθει τίποτα για τον πολιτισμό τους. Είσαι μουσουλμάνος, είσαι καθολικός; Δε μ' ενδιαφέρει. Μ' ενδιαφέρει μόνο ο σεβασμός στα αποδυτήριά μου.

Όταν έγιναν τα αποκαλυπτήρια του αγάλματός μου στο Μάλμε, είπα: «Παιδιά, αύριο σας δίνω την άδεια να μην πάτε στο σχολείο. Ελάτε να με χαιρετήσετε».

Ορισμένοι κριτικοί το πήραν πάρα πολύ στα σοβαρά, αλλά μετά κατάλαβαν όλοι ότι ήταν μόνο ένα καλαμπούρι και κυρίως για καλό σκοπό: να είμαι μαζί με τα παιδιά της πόλης μου. Με τα παιδιά και με τους νέους έχω μια ιδιαίτερη σχέση, μια συνεννόηση που τη νιώθεις στο πετόι σου, κάτι που με τους ενήλικους δυσκολεύομαι να βρω. Μου δίνουν απίστευτη ενέργεια, νιώθω τέτοια χημεία, που δεν μπορώ να την εξηγήσω και που δεν εξαρτάται μόνο απ' ό,τι λέω.

Ξέρω ότι και η παραμικρή προσοχή μπορεί να είναι σημαντική γι' αυτά, οπότε προσπαθώ να βρίσκω χρόνο για τα παιδιά. Και γιατί

είναι το μέλλον και γιατί θυμάμαι ότι, όταν ήμουν στην ηλικία τους, δεν είχα τη δυνατότητα να συναντήσω διάσημα πρόσωπα που θα μπορούσαν να μου δώσουν συμβουλές, έμπνευση, ενέργεια. Έκανα τα πάντα μόνος μου.

Ήμουν εγώ, στον κόσμο μου, εναντίον του δικού τους μεγάλου κόσμου.

Το άγαλμά μου στο Μάλμε το έριξαν.

Το είχε προτείνει η Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία Σουηδίας κι εγώ έκανα τα αποκαλυπτήρια τον Οκτώβριο του 2019. Έναν μήνα αργότερα μαθεύτηκε ότι είχα αποκτήσει μετοχές της Χάμαρπι, μιας ποδοσφαιρικής ομάδας της Στοκχόλμης, εκεί όπου παίζουν σήμερα οι γιοι μου. Μου το πρότειναν οι ιδιοκτήτες των Λος Άντζελες Γκάλαξι, όταν διαπραγματευόμασταν την ανανέωση του συμβολαίου μου. Αυτοί είχαν ένα ποσοστό των μετοχών, εγώ απέκτησα το 25%.

Μου φαινόταν μια καλή ευκαιρία να κάνω κάτι χρήσιμο για τη Σουηδία – για μένα ήταν μια πράξη ευγνωμοσύνης προς τη χώρα μου.

Αντίθετα, οι οργανωμένοι της Μάλμε το πήραν πολύ άσχημα. Όχι τόσο με την επένδυση όσο με μια φράση που είπα: «Θα κάνω τη Χάμαρπι την πιο ισχυρή ομάδα της Σκανδιναβίας».

Μα, τι θα έπρεπε να πω; Σε όλες τις περιπέτειες στις οποίες έχω εμπλακεί προσπαθώ πάντα να κάνω το καλύτερο.

Ξέρω ότι θα ήταν καλύτερα αν είχα επενδύσει στη γενέτειρά μου, αλλά έτυχε αυτή η ευκαιρία στη Στοκχόλμη, την πόλη στην οποία είχα επιλέξει να μείνω.

Έτσι άρχισαν οι βανδαλισμοί στο άγαλμά μου που είχε στηθεί έξω από το γήπεδο: του έσπασαν τη μύτη, του έκοψαν ένα πόδι, κρέμασαν στα μπράτσα καπάκια τουαλέτας, ένα σκοινί στον λαιμό και προσπάθησαν να το κάψουν.

Ο δήμος του Μάλμε τοποθέτησε περίφραξη για να το προφυλάξει, αλλά ελάχιστα χρησίμευσε.

Τον Ιανουάριο οι βάνδαλοι κατάφεραν να το ρίξουν κόβοντάς του τις γάμπες.

Φαντάζομαι πως ήταν νεαροί. Οι γενιές που με γνώρισαν καλύτερα δε θα το έκαναν, επειδή ξέρουν ότι έχω κάνει κάτι καλό για το Μάλμε και για τη Σουηδία.

Λυπήθηκα κυρίως για τον Πέτερ Λίντε, τον γλύπτη του. Είναι πραγματικά πολύ ωραίο: εγώ με τα χέρια ανοιχτά.

Το θυμάμαι ξαπλωμένο καταγής, με το κεφάλι τυλιγμένο σε μια μαύρη μπλούζα.

Κατά κάποιον τρόπο, αυτό το άγαλμα είναι η μεταφορά της ζωής μου: όπου κι αν βρέθηκα, προσπάθησαν να με ανεβάσουν σε βάθρο και μετά να με πετάξουν κάτω. Συμβαίνει σε πολλούς επιτυχημένους.

Ήταν δύσκολες μέρες. Ανησυχούσα για τους συγγενείς μου που ζουν εκεί, και επειδή στους τοίχους της πόλης είχαν εμφανιστεί απειλητικές επιγραφές. Με αποκαλούσαν «Ιούδα».

Έγιναν πολλές συζητήσεις για το πού να το στήσουν. Και βέβαια όχι κοντά στο γήπεδο. Κάποιος πρότεινε να το φέρουν στο Μιλάνο.

Τώρα δεν ξέρω ούτε πού το έχουν.

Αυτό που ξέρω όμως είναι ότι στα σαράντα μου είμαι ακόμη όρθιος.

Ο Μάρκο φαν Μπάστεν ήταν άλλος ένας που έκανε φοβερά ανάποδα ψαλίδια. Όλοι θυμούνται το γκολ που πέτυχε στην Ντεν Μπος με τη φανέλα του Άγιαξ και στην Γκέτεμποργκ με τη φανέλα της Μίλαν. Ο Άγιαξ και η Μίλαν όπως κι εγώ. Μεγάλωσα με τη σύγκριση του Φαν Μπάστεν καρφωμένη πάνω μου.

Όταν ήμουν στον Άγιαξ, ο Μάρκο ήταν βοηθός προπονητή στην ομάδα και κρυφά μου επαναλάμβανε συνεχώς: «Μην ακούς τον

μίστηρ, Ζλάταν. Κράτα δυνάμεις και χρησιμοποίησέ τες για να επιτίθεσαι».

Μου το έλεγε γιατί θυμόταν πώς τον παίδευε ο Σάκι* στη Μίλαν: «Γύρνα πίσω, βοήθα την ομάδα, δούλευε και χωρίς την μπάλα, πίεζε, να συμμετέχεις στο παιχνίδι...»

Αυτά μου τόνιζαν ότι έπρεπε να κάνω στον Άγιαξ.

Ο Αρίγκο Σάκι ήταν επαναστάτης. Αντέστρεψε το ποδόσφαιρο, το αναγνωρίζω. Πάντα όμως είχε κάτι μαζί μου και δεν κατάλαβα ποτέ τον λόγο. Μου είπαν ότι συμβούλεψε τον Γκουαρντιόλα να μη με πάρει στην Μπαρτσελόνα.

Δύο καλοί φίλοι. Οι δυο τους εννοώ. Όχι δικοί μου.

Ο Σάκι είχε μια στήλη στην εφημερίδα *La Gazzetta dello Sport* και νομίζω ότι με κριτίκαραε περισσότερο σε προσωπικό επίπεδο παρά σε επαγγελματικό.

Αυτό δεν το δέχομαι. Ακόμα κι αν απεχθάνομαι κάποιον συμπαίκτη μου, στον αγωνιστικό χώρο τού συμπεριφέρομαι με τρόπο άψογο, όπως με όλους τους άλλους. Και απ' όποιον γράφει και κριτικάρει περιμένω την ίδια ευθύτητα. Αν έχεις κάτι να μου προσάψεις, πες το σ' εμένα, μην το λες στον κόσμο, γιατί η δουλειά σου δεν είναι να με κρίνεις προσωπικά, αλλά επαγγελματικά.

Κι έτσι, μια μέρα που βρεθήκαμε σε ζωντανή σύνδεση ύστερα από ένα παιχνίδι του Τσάμπιονς κι αυτός βρισκόταν σε ένα τηλεοπτικό στούντιο, του είπα έξω από τα δόντια ό,τι σκεφτόμουν. Γιατί μπορώ να κρατήσω μέσα μου διάφορα για έναν χρόνο, για δύο, για πέντε χρόνια, αλλά δεν ξεχνώ. Όπως με τον Ματεράτσι**.

Τα λόγια του Φαν Μπάστεν με είχαν γεμίσει περηφάνια.

Όταν ένας μύθος σαν κι αυτόν σου λέει κάτι τέτοιο, σκέφτεσαι:

---

* Αρίγκο Σάκι: Σπουδαίος Ιταλός προπονητής. (Σ.τ.Μ.)

** Μάρκο Ματεράτσι: Ιταλός πρώην ποδοσφαιριστής και νυν προπονητής. (Σ.τ.Μ.)

Είναι ένας θρύλος, παίζω στην ίδια θέση, όλος ο κόσμος με συγκρίνει μαζί του, οπότε εγώ θα ακούσω αυτόν και όχι τον προπονητή.

Στη διάρκεια του αγώνα μού ερχόταν πάντα στον νου η συμβουλή του Μάρκο και σκεφτόμουν: *Σταμάτα, Ζλάταν, μην πηγαίνεις εκεί, μείνε εδώ, κράτα δυνάμεις για να επιτεθείς.* Εκείνη την περίοδο το παιχνίδι μου ήταν ροκ εντ ρολ και ενστικτωδώς βρισκόμουν παντού για να αποδείξω πως είμαι ικανός να κάνω τα πάντα: ένα τούνελ, μια ντρίμπλα, ένα τακουνάκι. Σκεφτόμουν περισσότερο τον εαυτό μου παρά να βοηθήσω την ομάδα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Υπ' αυτή την έννοια, ο Φαν Μπάστεν* με άλλαξε, η πραγματική μεταμόρφωση όμως συνέβη με τον Φάμπιο Καπέλο**. Αυτός με άλλαξε εντελώς, γιατί δεν ήταν απλώς μία φράση, αλλά ένα καθημερινό σφυροκόπημα.

Κάθε μέρα μού έλεγε: «Πρέπει να ξεριζώσω όλο τον Άγιαξ από το κορμί σου και να σου φυτέψω την ιδέα του γκολ, μόνο του γκολ».

Και μετά, ξανά: «Ο καλύτερος τρόπος για να βοηθήσεις την ομάδα είναι να βάζεις γκολ. Μου θυμίζεις πολύ τον Φαν Μπάστεν, αλλά δεν ξέρεις ακόμη να κινείσαι στην περιοχή όπως αυτός για να πετυχαίνεις γκολ».

Με έβαζε κάθε μέρα μπροστά στο τέρμα και έκανα πενήντα σουτ: *παμ, παμ, παμ...* Ο μεγάλος Ίταλο, ο βοηθός του μίστερ, ήταν πάντα δίπλα μου, με τα δόντια του στον λαιμό μου. Όταν έκανα λάθος, με προκαλούσε: «Το βλέπεις; Δεν μπορείς...» Τότε φόρτωνα ακόμη περισσότερο: *παμ, γκολ.*

Κι αυτός: «Ακόμη δεν είναι καλό».

Παμ, γκολ! «Σου άρεσε αυτό;» τον ρωτούσα.

Παμ, γκολ! «Σου άρεσε αυτό;»

---

* Μαρσέλ «Μάρκο» φαν Μπάστεν: Ολλανδός πρώην ποδοσφαιριστής και νυν προπονητής. (Σ.τ.Μ.)

** Πρώην ποδοσφαιριστής και προπονητής. (Σ.τ.Μ.)

Παμ, γκολ!

Με ωθούσε πάντα στα όρια της αδρεναλίνης, είχαμε πραγματική χημεία μεταξύ μας.

Κάθε μέρα τα ίδια, για περίπου έξι με οκτώ μήνες. Και τελικά έγινα μια μηχανή του γκολ.

Έμπαινα στο γήπεδο με ένα διαφορετικό ραντάρ.

Στον Άγιαξ έλεγα: «Δώστε μου την μπάλα και θα δείτε κάτι θεαματικό». Στη Γιούβε: «Δώστε μου την μπάλα και θα βάλω γκολ». Είχα αλλάξει. Είχα γίνει άλλος.

Και το ανάποδο ψαλίδι του Ρούνεϊ* στο ντέρμπι του Μάντσεστερ θα μείνει στην Ιστορία. Υπέροχο. Ο Γουέιν είναι σπουδαίο άτομο. Μόνον όταν έπαιξα δίπλα του κατάλαβα πραγματικά πόσο νοιαζόταν για το ποδόσφαιρο, πόση δουλειά έκανε για την ομάδα σε κάθε παιχνίδι.

Ο Ρούνεϊ αγωνίστηκε δεκαέξι χρονιές στην Πρέμιερ Λιγκ, που είναι περισσότερο από μια ζωή, γιατί δεν υπάρχει άλλο πρωτάθλημα που να σε φθείρει όπως το αγγλικό: ο ρυθμός είναι πιο υψηλός, το παιχνίδι πιο επιθετικό, υπάρχουν περισσότεροι αγώνες και δεν υπάρχει χειμερινή διακοπή. Δεκαέξι χρόνια έτσι.

Εγώ τον κοιτούσα. Είμαι τέσσερα χρόνια μεγαλύτερός του, εγώ έπρεπε να είμαι πιο ταλαιπωρημένος, κι όμως φαινόμουν πολύ πιο νέος. Πράγματι, στο τέλος ο Ρούνεϊ δεν κατάφερε να κάνει ό,τι του ζητούσε ο Μουρίνιο και στη δική μου Μάντσεστερ έπαιξε λίγο.

Βρεθήκαμε αργότερα στο MLS, στο αμερικανικό πρωτάθλημα.

Πήγα στις Ηνωμένες Πολιτείες για να ανατρέψω τα πάντα.

Σκέφτηκα: *Τώρα θα πάω εκεί και θα τους μάθω τι είναι το ποδόσφαιρο, γιατί δεν ξέρουν ακόμη.*

---

* Γουέιν Ρούνεϊ: Άγγλος πρώην ποδοσφαιριστής. (Σ.τ.Μ.)

Βρέθηκα σε έναν άλλο κόσμο, υπερβολικά περιορισμένο, όπου ο χρόνος κυλάει αργά, όπου η στιγμή που περιμένουν για την έκρηξη του σόκερ δεν έρχεται ποτέ και όπου έχει μεγαλύτερη επιτυχία το γυναικείο ποδόσφαιρο. Όπου κυρίως λείπουν οι γνώσεις, τα βασικά.

Στους Γκάλαξι υπήρχαν παιδιά που μόλις είχαν έρθει από την ακαδημία ή από το κολέγιο, τα οποία δεν ήξεραν να σταθούν στον αγωνιστικό χώρο. Τα έπιανα ένα ένα και τους έλεγα: «Κοίτα, δεν αμυνόμαστε έτσι. Δεν πρέπει να στέκεσαι σαν στύλος μπροστά μου, πρέπει να σταθείς πλάγια, έτσι ώστε να με αναγκάσεις να πάω δεξιά ή αριστερά».

Αυτά τα πράγματα όμως, όπως η στάση του σώματος, ένα παιδί δεν πρέπει να τα ανακαλύπτει όταν είναι στην πρώτη ομάδα, οφείλει να τα έχει μάθει νωρίτερα. Όταν φτάνει στην πρώτη ομάδα, πρέπει να είναι έτοιμο να παίξει και να νικήσει. Το να φέρεις τον Ανρί, τον Πίρλο και τον Ιμπραϊμόβιτς δε σε βοηθάει να βελτιωθείς. Αυτό βοηθάει το θέαμα και για να αποδείξεις πού μπορείς να φτάσεις, το κορυφαίο επίπεδο όπου στοχεύεις, εκείνο όμως που χρειάζεσαι περισσότερο είναι προπονητές και οι γνώσεις για να ανεβάσεις το επίπεδο. Δεν είναι δυνατόν να σκέφτεσαι ότι θα φέρεις έντεκα Ιμπραϊμόβιτς και θα λύσεις τα πάντα.

Και μετά ήταν όλα ενάντια στη νοοτροπία μου. Έβλεπα συμπαίκτες που είχαν χάσει τον αγώνα, έμπαιναν στα αποδυτήρια και έβαζαν τα γέλια. Έφταιγαν τα πλέι οφ. Προκρίνονταν στην τελική φάση οι πρώτες εφτά, οπότε το να κερδίσεις στο πρώτο μέρος της περιόδου δε μετρούσε σχεδόν καθόλου. Εγώ όμως από τότε που γεννήθηκα θέλω πάντα να νικάω, ακόμη και στην προπόνηση. Ή τρως ή θα σε φάνε: εγώ θέλω να είμαι πάντα αυτός που τρώει.

Μια μέρα είπα στους δημοσιογράφους: «Το σύστημα των πλέι οφ είναι χάλια».

Λιποθύμησαν, όπως όταν είπα: «Είμαι μια Ferrari ανάμεσα σε Πεντακοσάρακια», αφού ο αμερικανικός αθλητισμός είναι όλος ένα πλέι οφ.

Πήγα στην Αμερική για να αφήσω το σημάδι μου. Κι όμως οι συμπαίχτες μου με κοιτούσαν με δύο τρόπους. Ο ένας ήταν: *Ουάου...* Και ο άλλος: *Αυτός ήρθε εδώ για να τσεπώσει το παραδάκι και να την κάνει γρήγορα. Δεν ήταν έτσι.*

Το εξήγησα ξεκάθαρα λοιπόν μια μέρα στα αποδυτήρια: «Ακούστε, παιδιά. Εγώ δεν ήρθα στο Λος Άντζελες για να πάω στην παρλαλία ή για να κάνω καμιά βόλτα στο Χόλιγουντ. Και ούτε έχω ανάγκη τα δολάρια σας. Βρίσκομαι εδώ γιατί έχω μία αποστολή να φέρω εις πέρας. Εσείς χρειάζεστε εμένα κι εγώ χρειάζομαι εσάς για να την πραγματοποιήσω. Αν δε συμφωνείτε, πείτε το αμέσως και γυρίζω σπίτι μου. Δεν ήρθα εδώ για διακοπές».

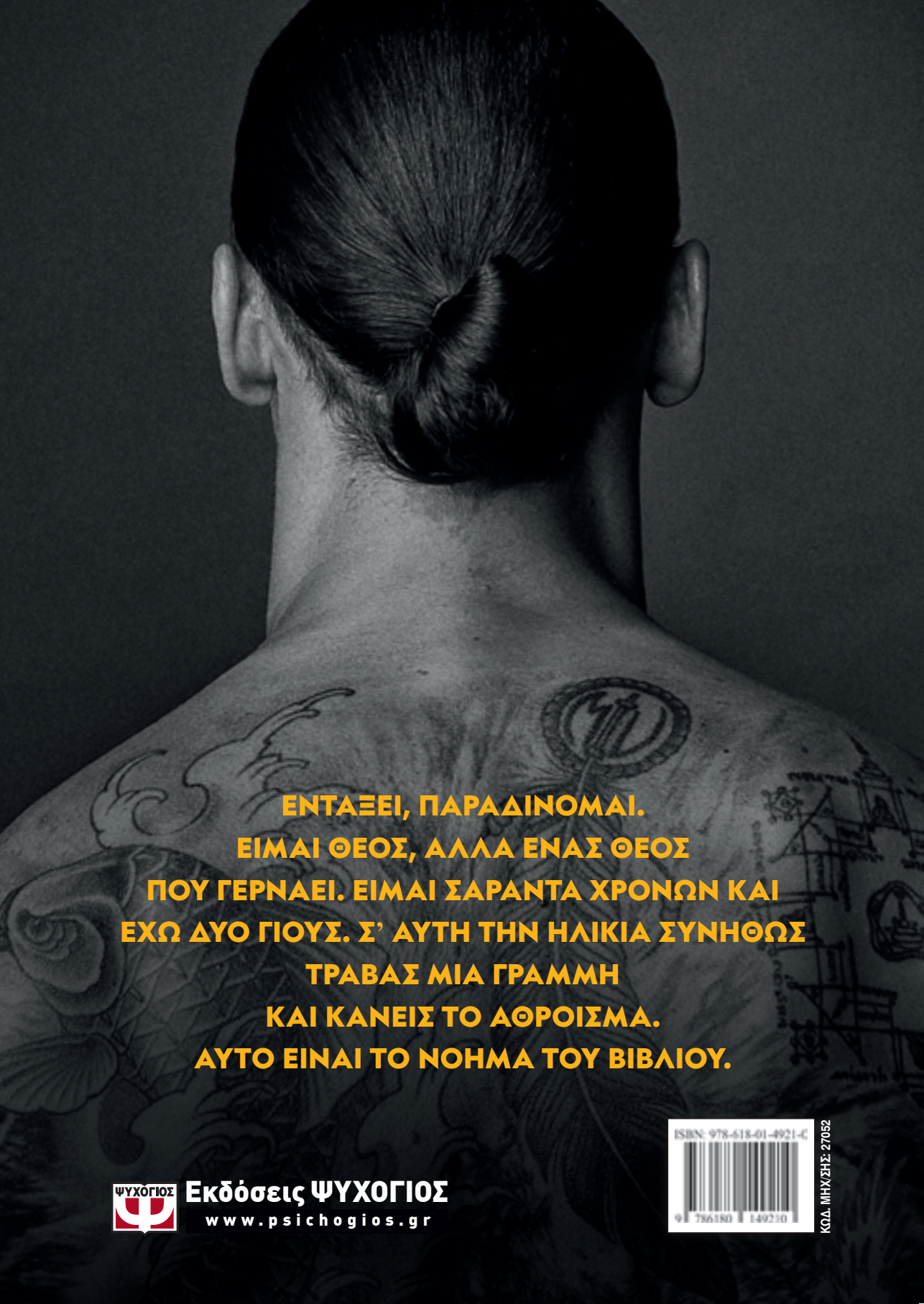
Μου απαντούσαν: «Ηρέμησε, Ζλάταν, τώρα μπαίνουμε σε λογική πλέι οφ».

Τι, σκατά, είναι η λογική πλέι οφ; Δεν πάει έτσι. Πρέπει να νικάμε όλο τον χρόνο, όχι μόνο για δύο εβδομάδες. Τότε τους πρότεινα να υπογράψουμε ένα νέο συμβόλαιο, τους προκαλούσα: «Δε θα πληρωνόμαστε για το πρώτο μέρος του πρωταθλήματος, γιατί έτσι κι αλλιώς δεν παίζουμε στο 100% των δυνατοτήτων μας, θα πληρωνόμαστε μόνον όταν αρχίζουν τα πλέι οφ. Εντάξει, παιδιά;»

Εγώ δίνω το 100% από την πρώτη προπόνηση της περιόδου, επειδή σ' αυτή την προπόνηση αρχίζεις να παίζεις το πρωτάθλημα. Δεν υπάρχει παιχνίδι που να μην είναι τελικός για μένα, γιατί σε κάθε αγώνα ή νικάς ή χάνεις, κι εγώ θέλω να νικάω πάντα. Αυτό ήθελα να διδάξω στους Αμερικανούς για να τους κάνω να βελτιωθούν. Για ένα διάστημα είχαν την τύχη να μάθουν από πρώτο χέρι πώς λειτουργεί το αληθινό ποδόσφαιρο.

Έπειτα έφυγα και τους χαιρέτησα: *Τώρα μπορείτε να πάτε να διασκεδάσετε με το μπέιζμπολ.*

**ΕΝΤΑΞΕΙ, ΠΑΡΑΔΙΝΟΜΑΙ.
ΕΙΜΑΙ ΘΕΟΣ, ΑΛΛΑ ΕΝΑΣ ΘΕΟΣ
ΠΟΥ ΓΕΡΝΑΕΙ. ΕΙΜΑΙ ΣΑΡΑΝΤΑ ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ
ΕΧΩ ΔΥΟ ΓΙΟΥΣ. Σ' ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΗΘΩΣ
ΤΡΑΒΑΣ ΜΙΑ ΓΡΑΜΜΗ
ΚΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ.
ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.**

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧΗΣΗΣ: 27052